

KISPESTI HIRLAP

TÁRSADALMI ÉS VEGYESTARTALMU HETILAP.

Megjelenik csütörtökön.

Előfizetési árak:
 Egész évre . . . . . 4 forint
 Fél évre . . . . . 2 „
 Negyed évre . . . . . 1 „
 Egyes szám ára 10 krajczár.
 — Nyiltér sora 50 kr. Bélyeg-díj 30 krajczár, —

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Kispest, Bódy-ház, Arpád-utca.
 Felelős szerkesztő ér. laptulajdonos:
SEPER KAJETÁN.

Hirdetési díjak:
 Egész oldal . . . . . 25 frt — kr.
 Fél oldal . . . . . 14 „ — „
 Negyed oldal . . . . . 8 „ — „
 Nyolczad oldal . . . . . 5 „ — „
 Tizenhatod oldal . . . . . 4 „ 50 „
 Legkisebb hirdetés . . . . . 1 „ 50 „

Munkaidőben.

Munkában áll az egész ország. Feltűrt karokkal, lázas sietség pirjával arczán sűrű munkaasztalánál a százkezü ipar és a nemes vetekedés hevével igyekszik megkésztíteni tudása szerint a legszebbet, a legtökéletesebbet — mutatóba a világ elé.

Készül az ezredéves nemzeti ünnepre, melyen a látogatásttevő művelt világ szeme elé akarja tárni munkájában a mai Magyarországot.

Ez a nemes buzgólkodás annyira leköt minden erőt, figyelmet és gondolatot, hogy hétköznapi gondjai és bajai nyugétól mintegy megszabadulva, egészen szakmája terveibe, munkáiba s a sikerek előre derengő fénysugaraiba temetkezik a dolgos ipar, egy kétségtelenül érdekes és lebilincselően szép képet nyújtva az általános viszonyok szemlélőinek.

A kép összhangját kevés disszonáns vonás zavarja, az égető kérdések, ki nem elégitett és el nem temetett panaszok tárgyalása munka utánra lett halasztva, de majd a kiállítás fényes ünnepéye után fog ismét életre kelni a felgyülemlett panaszok egész árja, élénk gördítve azokat a nem ismeretlen szirtdarabokat, melyeket sokszor kerülgettünk, jobbról-balról egy-egy durva sarkot le is faragtunk róla, de amelyeket az utból félrehegergetni mindeddig nem tudtunk.

Am akkor el is jön az ideje annak, hogy erőteljesebb eszközökkel és nem

egészen üres kézzel lássunk az orvosolható bajok orvoslásához, mert a nemzeti dicsőségért most tolyó lázas munkának meglesz a visszahatása, kimeríti az erőket és fogékonyakká teszi a melancholiára.

Erre a magyar iparos közönségnek különben is őseredetű hajlandósága van, melynek nyilvánulásában csak az utóbbi évek tanulságai közt volt észlelhető némi józan visszaesés.

Kénytelenek voltak ugyanis maguk az iparoskörök is belátni, hogy sok jelszavuk frázis, sok kivánságuk lehetetlenség, mely ha teljesítenék is, a világ forogna és haladna, csak mi maradnánk hátra.

A gyári gépek egyenletesen erősbülő egészséges zaja mindinkább tulszárnyalja azt a másik zajt, mely ezelőtt az ipar mezejét a kisiparosok beteges panaszkodásával eltöltötte.

Része van e változásban azoknak az intézkedéseknek, melyeket az ipari kormányzat számos teljesíthető kívánság és jogos igény kielégítésével a kisiparosok közérdeke javára tett s melyekkel bennök fokokint megerősítette a tudatot, hogy legfelsőbb helyen teljes jóakarát és aggódó gondoskodás nyilvánul érdekeik iránt s hogy majd minden megtörténik, ami nem lehetetlen.

Része van továbbá a változásban annak az erősbülő józan felfogásnak, melyet a terjedő műveltség magasabb látköre, ha lassan is, de bizton beleolt már minden rétegbe, hogy a nagyipar és a kisipar

nem két ellenséges tábor, melynek célja egymást pusztítani, hanem a gyáriparnak saját független céljai vannak s az ő szerepét a nemzetgazdaság szervezetében a kisipar soha be nem tölthetné már, hanem, ha nem volna magyar gyártermelés, ennek egész munkáját nem a kisipar, de idegen nemzetek gyártermelési ipara helyettesítené, vagy kész aranyért vásárolnók a külföldtől meg mindazt a sok milliónyi értékű cikket, amit idehaza részben már meg tudunk gyártani s aminek gyártása közben Magyarország 3388 gyárában sok százezer munkáscsaládnak ad a munka kenyeret.

A kézműiparnak is meg van a maga szerepe s az ország belső szükséglete ki-elégítésében tekintélyes tér jut számára, melyet nem annyira tömegtermelésével, mint cikkei izléses voltával és szoliditásával, valamint a munkások szakavatottságával foglal le magának.

És boldogságának alapfeltételeit is önmaga irányozza, azokat a feltételeket, melyek jövőjének sikereit rejtik magukban, önmaga szerezheti meg: az állam az alkalmat adhatja s az alkalomhoz vezető uton a segítőkézzel való vezetést, de teljesen gyámságba és tartásba nem veheti.

Ámde az ipari szakképzés intézményeinek nagy hiányosságáért s az e téren történő lépések lassúságáért, elégtelenségéért a felelősséget már nem lehet magára az iparosztályra hárítani. E tekintetben a kormánynak különösen csekély

A „KISPESTI HIRLAP” TÁRCZÁJA.

Két madár románcza.

Volt öröm, a boldogságtól
 Röpködött Irénke,
 Hogy oly szép kanárit kapott,
 Neve ünnepére.

Tartotta bőven czukorral,
 Szájából itatta . . .
 Majd alig hogy birt aludni
 Szemhunyást miatta.

De a szép kis háladatlan,
 Bármí jól ment dolga,
 Csak ritkán s oly rosszul dalolt,
 Mintha robotolna.

Végre duzzogón Irénke
 Így szól: «Jó mamuska,
 Minek ez a madár nekem,
 Ha dalra is lusta.

En hiába itt nem tartom,
 Már ha nem mulattat,
 Repüljön el, merre tetszik,
 Ott a nyitott ablak.»

— Várj csak drágám, fogja pártját
 Mamus a madárnak,
 Majd ha jobban megszokik! Vagy
 Szebb napok ha járnak.

De Irénke csak haragva
 Duzzog a madarra,
 Nyitva hagyván ajtaját rá,
 Otthagya magára.

A kanári zsupsz! . . . kiröppent
 «Adj! Isten önnel! . . .»
 Szólt Irénke s a mamusnak
 Mondja nagy örömmel.

— Már ez még sem szép tetőled,
 Feddi meg kis anyja,
 Önző vagy s e hiúságod
 Nem irom javadra.

Sőt minden nap érezd újra
 Az én büntetésem,
 Ki kell tenned a kalitkát
 Az ablakba szépen.

És Irénke, bárha tudta,
 Hogy hiába rakja,
 De megtette, hogy legyen meg
 Mamus akarátja.

És ime, csodák csodája,
 Hol, hol sem a titka,
 Egyszer csak egy új madarat
 Fogott a kalitka.

Nem volt ugyan olyan uri
 A jövevény szárnya,
 Faj, de hogy vert! . . . a kis pajkos
 Barna csalogányka.

Zsupsz! Bezárta kis Irénke
 Gyorsan rá a rácsot,
 S vitte sebtén kis mamának:
 «Nézd mi kedves, lásd csak!»

S kis Irénke örömeben
 Röpköd a madárral,
 Csak alighogy tud betelni
 Harsogó dalával.

Azt hiszi a kis bohó, hogy
 Mi őt elragadja,
 Semmi más, mint az új madár
 Vig, csattogó hangja.

Oh pedig nem, százszor is nem,
 Biztos lehet abban,
 Csak az ő kis szivecskéje
 Dobog hangosabban.

Kókó.

anyagi eszközök állanak rendelkezésére és az ország szaktanítási állapotai szégyenletesen hátra vannak.

Viszont a szövetkezeti eszme terjedésének nehézségei arra vallanak, hogy legfontosabb életérdekei iránt a magyar iparosközönségnek kevés érveke van s az egyik rész egyéni hiúságból és rosszul föl fogott függetlenségi vágyból, a másik rész álszeméremből és indolenciából visszahúzódik osztályérdekeinek a nagyiparal szemben egyedül versenyképes védőeszközétől.

TANÜGY.

A kisedodóvadról.

Népnevelési ügyünk előhaladása tény.

Népnevelésünk hatalmas lendületet nyert, ezt igazságérzettel tagadni nem lehet.

Hogy kulturális téren nekünk még sok, igen sok teendőnk van, az sem tagadható, már azért sem, mert ma már az egyes államok nemcsak egy kis országot tevő hadsereg létszámával imponálnak egymásnak, de a szellemi téren is oly óriási a küzdelem, hogy csak úgy nyög bele a sok könyvtár, szédül bele a sok tudós fej.

Megengedjük, hogy talán általános műveltség tekintetében sok más európai népnél hátrább állunk.

Ezért azonban nincs okunk pirulni.

De hogy haladunk, az elvitathatatlan; előre haladni pedig nem szégyen.

S valóban, ha a múlt pár évtized alkotásain végig tekintünk, csak örülni tudunk, mert a jelenben biztos zálogát látjuk annak a jövőnek, mikor a szellemi harctéren is sikerrel fogunk bármelyik európai nemzettel megmérkőzhetni.

A kisedodóvadról közművelődésünk előmozdításában nem kis szerepet játszanak.

A kisedodóvadról már avatottabbak irtak és beszéltek e cikk írójánál, de azért legyen szabad nekem is hozzá szólni, annál is inkább, mert tudtommal községünkben már egy magán kisedodóvoda nyílt meg és remélhető, hogy már majdnem tizezer lelket számító községünkben nem sokára egy minden tekintetben megfelelő, kellően felszerelt, a kormány intencziót biztosító óvoda fog létesülni, mert e lap 19. számában megjelent, igazán hazafias és általam örömmel olvasott cikk után *Kispest községének állásából fel kell ébredni és a tettek mesejére kell kilépnie.*

De talán egyik-másik, a jó iránt nem érdeklődő, a jót nem pártoló és egyáltalában

minden iránt közönyös polgártárs azt kérdi, mi az az óvoda, mi annak a célja s mit várhat, követelhet az ember az óvodától, ugy erre készséggel megadom a választ.

Mi az óvoda? Oly közhely, hova még nem iskolaköteles gyermekek vitetnek. Virágos kert, illetve fényvilág, illattal.

Már az a közülmény, hogy óvodába nem iskolaköteles gyermekek járnak, meghatározza annak célját és ebből önkényt foly a következtetés, hogy az óvodától szigorú iskolai rendszert, fegyelmet sem nem várhatunk, sem nem követelhetünk.

A hat évet be nem töltött, tehát még nem iskolaköteles gyermek szellemi képességei, ha meg vannak is, a fejlődésnek azon stádiumában vannak, mikor azokat erőltetni, a gyermek határozott kára nélkül, még nem lehet.

A gyermek szellemi képességének korai erőltetése megboszulja magát, az ily gyermekeknek későbbi szellemi élete épen nem irigylendő. Ez nem is lehet másképp, mert a bűnnek kell, hogy büntetése legyen, pedig a szellemi életben épen úgy lehet büntetést elkövetni, mint az anyagiban.

A kisedodóvoda járó, hat évet még be nem töltött gyermek szellemi életét tehát iskolai rendszerbe zsugorítani nem szabad.

Nem lehet célja az óvodának a rendszeres iskolai oktatás, s helytelen az óvodába járó gyermektől azt várni, hogy az ott ismeretekkel szivja tele magát, ott a gyermeket csak okosan játszani kell tanítani.

Természetes, hogy az eredmény nagy részben attól függ, hogyan vezetted az óvoda.

A ki óvodát akar vezetni, annak mindekelőtt kitűnő hajlammal kell birni a gyermek kedélye, egész világa iránt; türelemmel, mely az angyalokéval határos, nyugodt, szelid kedélyvel, mely megóvja az indulatoskodástól s kiváló tapintatossággal a gyermek bizalmának megnyerésében s végül paedagógiai képzettséggel kell birnia, hogy ismerhesse az egyes gyermekek szellemi életét, s hogy az eszközök s módok megválasztásában, melyekkel az okosan játszásnak irányt adni akar, öntudatosan járjon el!

Szükséges, hogy az óvoda-vezető szigoruan azon elvek szerint vezesse óvodáját, melyeknek irányadóul kell, hogy szolgáljanak annak vezetésében, ez pedig csak úgy lesz elérve, ha az óvoda független, vagyis ha az óvoda-vezető nem egyesek kegyétől függ, szóval, ha a befolyásoktól teljesen emancipálni tudja magát.

Szükséges, hogy az óvodának kellő, tágas helye legyen épületben és szabadban és arra való, ügyes, szakképzett egyén vezetése alatt álljon.

Szükség van még arra, hogy az óvoda, mint oly helyiség, hova oly különböző rendű

és rangu gyermekek járnak, közegészségügyileg a legszigorubb felügyelet alatt álljon.

E követelés elodazhatlan, részint azért, mert az óvodába járó gyermekek oly korban vannak, mikor a gyermekek a legkülönbözőbb ragályos, járványos betegségeknek vannak kitéve, részint azért, hogy a szülők meg legyenek nyugtatva arra nézve, hogy óvodás gyermekeik a megbetegedést illetőleg veszélyben nem fognak.

Ez okból szükséges, hogy az óvodába adandó gyermek orvosilag megvizsgáltassék és így orvosi bizonylat nélkül oda egy gyermek se vétessek fel.

Szükséges, hogy az óvoda helyisége, az óvodába járó gyermekek gyakorta megvizsgáltassanak, közegészségügyi szempontból, községi vagy körorvos által.

És ez nem pedantéria, nem csupán a humanizmus által parancsolt kötelesség, de általa eleje vétetik sok oly bajnak, mely az óvodába való járás erkölcsi hasznát sokszorosán felülhaladhatja.

Oh egy minden kellékekkel ellátott, jól rendezett óvoda a szülőkre drága kincs, mert a szülő, kinek gyermeke óvodába jár, nyugodtan járhat, kelhet, végezheti dolgát, mert tudja, hogy gyermeke hü gondozás alatt van!

Meggyőződésünk szerint az óvoda úgy fel lehet meg annak a magasztos céljának, melyre hivatva van, ha az elmondott irányban működik.

Az óvodát nem lehet, nem szabad az iskolák előkészítőjéül tekinteni szoros értelemben, hiszen az a hat évet betöltött iskolakötelessé lett gyermek is alig bírja ki az iskolai fegyelmet, mi lenne akkor, ha már az óvodába jártól is oly komolyságot követelnénk, mely a gyermeket az ő természetességéből teljesen kivetkeztetné? Ez jóra nem vezetne, nem is vezet.

Akkor nem lenne okunk csodálkozni azon, ha az iskolába járó gyermek előmenetele fel-tűnően lassu és kétes lenne.

A magyarázó okokat a gyermeki agy fiziológus fejlődésében bőven megtalálhatnók, mert hogy az óvodába járó gyermek agyának fejlettségi foka épen nem állana egyenes arányban a vele szemben támasztott követelésekkel, világos, másrészt épen oly természetes, hogy e követelések erőltetése csak káros hatásu.

Időszerűnek tartottuk e tárgyról szólani és az elmondottakat a szülők és előjárók szíves figyelmébe ajánlani, mert hiszszük, hogy találkoznak majd, kik kezökbe ragadják lelkesülten a kisedodóvoda szent ügyét és győzelemre segítik. Ugy legyen!

Iffj. Holbész József.

Jegyzőkönyv.

Felvétetett Kispesten 1896. évi január 6-án, Ács László községi birónak a közadakozásból az Üllői-ut mentén felállított kutak költségeinek mikénti elszámolása tárgyában.

Felen voltak: Ács László, Cziklay Lajos, Szomjas Sándor, Árvay József, Fleischmann Ferdinánd, Barát János, Ullmann Dávid, Lang Bernáth, Weckinger József, Raskó Soma, Szeipek József, Rusznyák Ferencz, Ullmann Ferencz közadakozók.

Ács László községi bíró a gyűlést megnyitván, előadja annak célját. Helyesléssel tudomásul vétetett.

Cziklay Lajos indítványozza, miként a mai ülésről jegyzőkönyv vétessek fel s annak vezetésével Ullmann Ferencz bizassék meg.

Az indítvány elfogadott, jegyzőnek Ullmann Ferencz választott meg, ki is a jegyzői tisztet köszönettel elfogadta.

Ács László felkéri a jegyzőt, hogy a gyűjtők névsorát és adakozásuk eredményét olvassa fel.

Jegyző a névsort s az adakozás összegét tételről-tételre felolvasta, az összegeknek oldalankénti összesítése után kitűnt, hogy közadakozás folytán a már jelzett célra 1308 frt, azaz egyezerháromszáznyolcz forint gyűlt be osztr. értékben.

Ács László előadja, hogy a megajánlott összegből 53 frt még hiányzik, mivel az még nem folyt be, azonban reméli, hogy ezen összeget a hátralékos aláírtak rövid idő mulva be fogják fizetni.

Tudomásul vétetik, ezen 53 frt be nem folyt összeg az 1308 forintból levonásba helyeztetett, mely után maradt 1255 frt, mint ez ideig befolyt összeg.

LÁZBAN.

Irtá: Julien.

Nyujtsd ide kis kezéd és simítsd végig homlokodon. Ugy-e forró, éget, mint a láva?

Beteg vagyok. Itt fáj a szívem táján. Mintha láthatatlan kezek markolnának bele kíméletlenül s tépdésnék izenként szerte. Nem hallod azt az irtóztató zakatolást, a mit szívem vergődése okoz?

Tedd ide a kezedet ... ide ... ide. A szerető nővér gyöngéd érintése talán enyhíti azt a sajgó érzést, a mely fájdalmasabb a poklok minden kinjánál.

Ó érte szenvedek, a ki szerelmemért hűtlenséggel fizetett ... Ne vigasztalj! Kevés időm van még hátra ... Érzem. Hadd merengjek el a múlt édes emlékein, engedj, hogy boldog legyek mégegyszer ... utoljára.

Nem látod őt? Nézd, itt van az ágyam mellett. Milyen halovány az arca, milyen vörösek a szemei. Ugy-e sirt ... sirt sokat, nagyon sokat? Miért? Ki bántotta őt?

Segíts rajtam, hogy megvédjem őt, vagy megboszuljam. Az élő istenre, rettenetes számadást csinálók!

Oh! ne vedd el a kezéd, hadd itt pihenni a szívemen, mert meghalok. Nézz reám. Ugy-e nem sokáig élek már. Mi ez? Te is könyezel? Engem siratsz? Nem, ne sirj, hanem örülj, vigadj ... Nem látod, hogy boldog vagyok ... Igen ... igen, mert ő itt van ... itt a közlemben.

Eredj, eredj, vigasztald meg őt. De távolítsd el innen, ne lássa az én irtóztató kinjaim. Oh mennyire fájhat az neki. Bánj vele gyön-

gében, simogasd meg selymes, szőke fűrteit, töröld le két szemének égető könyeit. Tedd meg értem, hiszen te tudod, mennyire szeretem őt.

Mondd meg neki, igérd meg, hogy megteszed, mondd meg, hogy szeretem, hogy ez az én beteg szívem szintűl van szerelemmel, vágyódással iránta. Csókold meg helyettem és légy őrzője, vigasza addig, míg én meggyógyulok ...

Mert meg fogok gyógyulni ugy-e? Erős, egészséges leszek, hogy őt szerethessem, a mig egy szikrája van bennem az életnek.

Ah, mily pokoli kín nélküle lennem. Ugy vágyódom utána, az ő közelébe. Ugy mint egykor ... mikor még egy darabban volt a szívem ... mikor nem tépte széjjel ...

Szent Isten, mily rettenetes sötétség ... Nem látok ... fejem szédül az irtóztatos zugástól. Mi történik itt? Segíts, tartsd vissza a lelkeket, ne engedj meghalnom!

Élni akarok, érted élni ... Élni, hogy oda rohanjak hozzá, ő hozzá, a ki széjjel tépte a szívemet, megölte boldogságomat ... a hűtlenhez. Hová rejtetted őt? Hah, ki akartok játszani?! És te is, te, a kiben úgy biztam. Hát nincs nekem senkim, a ki velem érez, a ki megértte az én irtóztató szenvedésemet?!

Irtóztató ... irtóztató ...! Engedjetelek ... ne tartsatok vissza! oda akarom vinni eleje ezt az én összeroncsolt, agyontépett szívemet, hogy odadobva labai elé ... magam is leboruljak és ... és szomjas ajakkal, az utolsó lehelettel is oda kiáltam végső erőmből:

Szeretlek! ...

Ács László felolvassa a kiadásokról vezetett jegyzéket, melyeknek minden egyes tételét 1—13 számig hitelesített számlák igazolják, ezek után kéri jelentésének tudomásul vételét.

Miután a kiadási tételek az okmányokkal összehasonlítottak, kitűnt, hogy a számadásokhoz csatolt nyugták 1—13. tételszámaik alatt különféle czélokra kiadott . . . 53 frt 75 kr.

Kann és Heller cég részéről 1895. december 12-én elismert és kifizetett számla szerint, a 6 drb. szivattyus kutért, a 130 frt 780 frt — kr.

Obermayer Andrásnak a hat kut kiadása, kutkövekkel ellátása, kirakása, munka- és napszám-dijakkal együtt . . . 465 frt 43 kr.

Kiadás összege 1299 frt 18 kr. azaz egyezerkétszázkilencvenkilenc forint 18 kr. adatott ki, ennél fogva adakozó tagok a jelentést tudomásul vették. — Ezek után a kimutatás következőkép állítottatott össze.

Összesítés.

1. Kiadás	1299 frt 18 kr.
2. Bevétel	1255 frt — kr.
Marad fedezetlen kiadás	44 frt 18 kr.
3. A még be nem folyt adakozás	53 frt — kr.
Ebből levonva a fedezetlen kiadást	44 frt 18 krt
Marad tiszta tőke	8 frt 82 kr.

azaz nyolcz forint 82 kr.

Ács László kijelenti, hogy a tiszta tőke vagysis 8 frt 82 kr. levonása után a fedezetlen 35 frt 36 kr. kiadási többletet, hogy a számadását mihamarabb rendezhesse, sajátjából előlegezte. Élénk tetszésnyilvánítás mellett tudomásul vétetett.

Ezek után többek óhajára határozatott, hogy kéressék fel a községi bírót, miszerint az esetre, ha a megígért összegek befolyának, az abból általa előlegezett 35 frt 36 krt tartsa vissza, a mutatkozó 8 frt 82 kr. többletet a közkutak fentartási költsége czimén helyezze a községi pénztárba letétbe. Ezen határozatot Ács László tudomásul vette.

Cziklay Lajos felkéri a jelenlevőket, hogy Ács László urnak ezen ügybuzgó és önfeláldozó, fáradságot nem ismerő cselekedeteért jegyzőkönyvileg köszönet nyilvánítsanak, a további számadások terhe alól felmentessék, a jelen jegyzőkönyvi határozat a helyi lapokban közhírré tétessék s az idevonatkozó iratok a községi levéltárba megörökítés végett helyeztessenek el. Az indítvány viharos tetszés mellett egyhangulag elfogadtatott.

Ács László meleg szavakban mond köszönetet a bizottságnak s kijelenti, hogy ezen fáradságot örömmel tette, mert ez által a község polgárainak anyagi helyzetén javítani vélt, s igéri, hogy a jövőre nézve is oda fog törekedni, hogy a község polgárainak irányában való jóindulatát továbbra is kiérdemelje, kéri azonban a bizottságot, hogy ezen ügyben az ellene méltatlanul meg nem érdemelt vádakát torolja meg, s a legrövidebb uton utasítsa vissza.

A bizottság kijelenti, hogy a rágalmaknak hitelt nem adott s felettük régen napirendre tért, s kijelenti, hogy a közkutak a község tulajdonát képezik, s csakis a netán bekövetkező tüzeset és az utcák öntözésére szükséges viz előállítására lettek felállítva, ebből kifolyólag Ács László urat sem vád, sem gyanúsítás nem terheli, valamint visszautasítja, egyeseknek azon helytelen nyilatkozatát, hogy a szivattyukutak beszerzése körül a községi bírót önkénylűleg járt el, mert az 1895. évi október hó 6-án megtartott értekezleten felvett értekezlet-i jegyzőkönyv szerint a meghívott összes adakozók közül 15 tag ur egyhangulag a Kann és Heller cég által benyújtott ajánlatot fogadta el s a bírót ezen határozat szerint járt el. Ezek után a jegyzőkönyv hitelesítésére Szomjas Sándor, Cziklay Lajos és Barák János urak kérétek fel.

Több tárgy nem lévén, Ács László köszönetét fejezi ki a szives érdeklődésért, a gyűlést betejezettnek nyilváníja.

Ullmann Ferenc
jegyző.

Cziklay Lajos, Barák János, Szomjas Sándor.

Aldirásai iv.

Az országot öntözésére és a netán előforduló tüzesetek alkalmával az Üllői-ut mentén felállítandó kutak költségeinek fedezésére: Brückler Zsigmond 50 frt, Holczmann Ármin 25 frt, Herbacssek Bertalan 25 frt, Biehn János

50 frt, Deutsch Bernát 15 frt, Reiner Adolf 20 frt, Czehe Aladár 10 frt, Fleischmann Ferdinánd 5 frt, Szalay Béla 3 frt, Szandalics Lajos 6 frt, Ruzsnyák Ferencz 7 frt, Lang Bernát 3 frt, Dózsa János 5 frt, Beck Józsefné 10 frt, Kernács János 10 frt, Maschát Tamás 10 frt, Drahos Sándor 15 frt, Srcipek József 15 frt, Heimann Simon 10 frt, Reich és Lázár cég 25 frt, Kiss Anna 30 frt, Bochel István 6 frt, Koffler Károly 10 frt, Zweigenthal Henrik 3 frt, Engel József 3 frt, Palásti Mihály 6 frt, Taygiszer Sándor 3 frt, Kaposy Bertalan 3 frt, Ullmann Ferenczné 20 frt, Árvay József 15 frt, Dostal Antal 10 frt, Braun József 25 frt, Tóth Sándor 10 frt, Rendesy Ödön 10 frt, Krausz Mayer 100 frt, Zambing Jakab 10 frt, Krakauer Mór 10 frt, Weisz Ferencz 30 frt, Tárnok Árpád 10 frt, Wagner János 3 frt, Szeivald József 3 frt, Szomjas Sándor 20 frt, Kappan Ferencz 3 frt, Berán Antalné 10 frt, Devich Ferencz 2 frt, Magyar Józsefné 10 frt, Wekinger József 20 frt, Gerstenbrein Pál 5 frt, Cziklay Lajos 50 frt, Breznay Béla 25 frt, Höchst János 20 frt, Ullmann Dávid 10 frt, Veitl Lenárd 10 frt, Mayer István 5 frt, Zutzky Ferencz 3 frt, Barák János 5 frt, Straznitzky Alajos 20 frt, Fülöp József 5 frt, Prucha Nándor 10 frt, Medgyessy György 5 frt, Hackl József 10 frt, Kovách István 5 frt, Karkisch József 10 frt, Skvarkó István 10 frt, Lukács István 10 frt, Szabó Pál 10 frt, Noviczki János 20 frt, Meskó Ernő 10 frt, Kirner Károly 10 frt, özv. Bernhard Ferenczné 10 frt, Zinnel Pál 5 frt, Török Nebenführer Sarolta 60 frt, Id. Cséry Lajos 60 frt, Szönyegi József 10 frt, Tunner János 5 frt, Vadász Márton újból 25 frt, Holczmann Ármin újból 15 frt, Bódy János 15 frt, Vadász József 10 frt, Hraskó Soma 4 frt, Valástsek Endre 5 frt, Albetz István 5 frt, Herbacssek Bertalan újból 10 frt, Reiner Adolf újból 10 frt, Bana István 5 frt, Reich és Lázár újból 15 frt, Moozer Mihályné 10 frt, gróf Vay Lajosné 20 frt, Wilburger József 20 frt, Schwarzenberger Mihály 5 frt, Soroksári takarékpénztár kispesti fiókja 5 frt, Stefán János 10 frt. Összesen 1308 frt. Hogy az eredetivel megegyez, bizonyítom.

Ullmann Ferencs.

KÜLÖNFÉLÉK.

Opera-előadás Kispesten.

Oly ritka műélvezetben lesz alkalma részesülni nemsokára Kispeszt színházkedvelő közönségének, aminőt ebben a községben élvezni eddig nem lehetett Ugyanis február hó 2-án Dévai Janka, a m. k. opera volt tagja, jóhírű énekiskolájának legjelesebb növendékeivel rendez a helybeli színházban opera- és operette-előadást a budapesti kir. opera diszes jelmezeiben, a Kispesten építendő «Rudolf» fogadalmi templom és a református templom javára. Előadnak néhány részletet a «Hugonották» és «Troubadour» operákból és azonkívül a «Pajkos diákok» című, előnyösen ismert vig operettet. Ezt az előadást ugyanezzel a műsorral megtartották mult év december 7-én a fővárosban igen előkelő közönség előtt s másnap az összes fővárosi lapok a legmelegebb elismerés hangján emlékeztek meg róla. Azt hiszszük, fölösleges bővebben fejtegetnünk ennek a dolognak jelentőségét a szépművészetek iránt fogékony közönségünk előtt, amely tömeges megjelenésével, reméljük, nemcsak hogy magának ritka műélvezetet szerezhet, de egyúttal két nemes czélnak előmozdításában is részes leend. Megemlítjük még, hogy ugyanerre a czélra egy hét mulva, vagyis február 9-én szintén tart a nevezett iskola egy hasonló előadást, a melynek műsorát később fogjuk a közönségnek tudomására hozni. A két előadás rendezésére bizottság alakult, melynek tagjai Ribényi Antal plébános, Ács László bíró, Dorfner Antal és Gesztesy Miksa jegyzők, Varga János, Barnóthy Lajos, Bottka Tivadar, Holbesz József nyug. plébános, Rózsa Antal, Seper Kajetán, Dayka Antal és a jegyek elárúsítására felkért polgártársaink.

Vasúti hírek.

Már most megemlékezünk röviden arról, minő újítások vannak tervbe véve kis vasutunkon s ha mindezek megtörténnek, nagy hála lesz kötelezve Kispeszt és Szt.-Lőrincz a vasúti igazgatóság iránt. Mindenesetre azonban nagy érdeme lesz a kivitelben a jelenlegi forgalmi

főnöknek, Vogl Sándornak, ki az elhunyt igazgatót helyettesíti. Közönségünk bizalmát teljesen megnyerte ő. Az újítások a következők lennének: minden vonatnál női szakasz, fentartásával a mostani nem dohányzók kocsiival; továbbá lesz tanuló-kocsi. (A tanuló-kocsi és a női szakasz-kocsi pár nap óta már közlekedik). Végül, ha a III. osztályu kocsik tulzusufova vannak, meg van engedve a II. osztályba szállni. Mihelyt az idő enyhül, lerakják a második vágányt és félórás közlekedés lesz. — Midőn e körülményt örömmel hozzuk a nagyközönség tudomására s az igazgató-helyettesnek szép irányu törekvéseiért előre is köszönetet mondunk, egyszers mind tápláljuk azon reményünket, hogy az ambiciózus és vasszorgalmu ember az utazók érdekeit mindenkor szem előtt tartandja. Különben e tárggyal jövő számunkban bővebben foglalkozunk.

Szives tudomásul.

Az ág. hitv. evangélikus hitsorsosoknak becses tudomására hozatik, hogy 1896. évi január hó 19-én délután 3 órakor a fűtőcai tanteremben istentisztelet lesz. Kispeszt, 1896. évi január hó 12-én. A presbyterium.

Értesítés.

A helybeli Casino hátralékban levő igen tisztelt tagjai arról értesítettnek, hogy azon taggal szemben, aki 8 nap alatt, azaz f. hó 24-ig Maszny Sámuel, a Casino pénztárnokával akár személyesen, akár írásban hátralékának törlesztését illetőleg érintkezésbe nem lép s hátralékát törleszteni meg nem kezdi, a casinói választmány mult évi határozata értelmében s a «Kispesti Hirlap»-ban is közzétett módon fog eljárni.

A dalárdáról.

Községünk e szép, e nemes czélu legújabb intézménye oly szépen halad előre, hogy öröm tölti el az ember kebelét, látva a működők ügybuzgó szeretetét, mindenkor pontos megjelenését, továbbá a nem működőknek is, a nagy közönségnek a dalórákon való tömeges megjelenését. Továbbra is kérjük e dicséretreméltó összetartást! Egyúttal megjegyzzük, hogy a tagdíjbefizetések minden dalóra alkalmával eszközölhetők és pedig már este 7 órától kezdve, amennyiben Kiss Antal pénztárnok mindenkor pontosan ott van.

Előljárási ülés.

A kispesti ipartestület előljárási ülése folyó hó 24-én, pénteken d. u. 5 órakor ülést tart, melynek tárgya az 1896-iki költségvetés, valamint a mult évről hátramaradt heti fizetések tárgyalása és a zászló-ügy. Az ipartestület zászlója 1000 frtba kerül és az ezredéves ünnepély alkalmával lesz fölszentelve. A zászlót a híres budapesti Oberbauer-féle cég készíti, mely cég elég garancia arra, hogy a zászló rendkívül diszes lesz.

A dalárda új alapító tagja.

Medgyessy György, kispesti és budapesti háztulajdonos, pestmegyei földbirtokos, a kispesti dalárda alapító tagjai közé lépett 10 forinttal.

Ujjoncozás.

Az ujjoncozási munkálatok befejeztettek és e hó 20-án lesz Monoron a sorshuzás.

Seprések a házak előtt.

Igen helyesen rendelkezett községünk bírása, midőn szigorúan meghagyta minden háztulajdonosnak és lakónak, hogy a házuk előtt idejekorán a hó el legyen seperve.

Kéményseprési ügy.

A kéményseprésre vonatkozó egyezés folyó hó 20-án kötetik meg Monoron.

„Az én világom.”

Dayka Antal, kitűnő munkatársunk «Az én világom» című művére az aláírási iverk most küldetnek szét. Kérjük a szives támogatást. A mű Kamermayer Károly fő- és székvárosi polgármesternek van ajánlva.

Meskó ajándéka.

Meskó Ernő derék polgártársunk a községnek egy szép kivitelű zászlórudart ajándékozott, melyet a község háza homlokzatán is helyezett. Köszönet érte.

Figyelmeztetés.

Mint értesülünk, a község részéről már két ízben lett a község dobszó által figyelmeztetve, hogy az ingatlanait terhelő beke-

lezett adósságokat az adóügyi jegyzőnél jelentették be. Ezen bejelentés alapján az illetők adóengedelményben részesülnek, mindennek dacára tudunkkal ugyancsak kevesen jelentkeztek eddig, amiből azt következtetjük, hogy a közönség a hirdetményt nem jól értette meg, dacára annak, hogy az elég világosan szól. Ennélfogva ezután is figyelmeztetjük a közönséget, hogy e kedvezményt igénybevegye. Megjegyezzük, hogy a törvény értelmében ezen bejelentések csak január hóban érvényesíthetők.

Adakozás

Jencsi János gyári munkás árudi részére.

Mult számunkban közöltük a szerencsétlenül járt Jencsi János gyári munkás családjának nyomozó helyzetét. Örömkre szolgál, hogy főlészólasunk némi eredményre már is vezetett. E hét tolymán a következő kegyes adományok folytak be:

Korner Andorné Erzsébetfalva . . .	1.—
Tábory Sándor Szt.-Lőrincz . . .	—50
Klauber és Vajda Budapest . . .	2.—
Goldmann János Kispeszt . . .	1.—
Haris János Kispeszt . . .	—50
Devich Ferenczné Kispeszt . . .	1.—
Összesen . . .	6.—

Összetett kezekkel, zokogva mondott hála köszönetet a mélyen sujtott özvegy hat árva nevében is, valamint mi is köszönetünket fejezzük ki a nemes szívű adakozóknak. További adományokat készséggel juttatunk rendelkezésére helyére.

Brutális asztalosmester.

A kispesti ipartestület előjárása a napokban tartott ülésén igen megrázó esetet tárgyalt. Hőnig Rezső kispesti asztalos mesternél volt mint tanuló alkalmazva Halbetter József árva fiu. Oly brutálisan és embertelenül bánt a szegény árva fiuval, ütötte, verte, füleit fölhasogatta és kinezta, hogy az ipartestület kénytelenítve volt közbelépni, a fiut elvette tőle és más mesterhez adta, az ipartestület nemeslelkű biztosa pedig, ki számtalan alkalommal jelét adta jószívűségének, fölajánlotta, hogy a fiut atyai gondozása alá veszi.

A nyiltterekről.

Többek megnyugtására kijelentjük, hogy bár a lap élén 50 krral van a nyiltter*sora megjelölve, mindazáltal ha hosszabb közlemény adatik be valamely ügyben e rovatba, nem számítjuk, csak 10 krajczárjával sorát. Így járunk el eddig is, így fogunk ezután is eljárni. Ennyit megnyugtatóul mindazoknak, akik szivesek voltak gyanúsításokkal, kiméletlen hanggal bennünket megtisztelni.

Szerencsétlen halál.

Kispeszt községének egy igen derék iparosa mult ki szerencsétlen halállal szombaton. Kulifay Károly asztalos, helybeli háztulajdonos egyik budapesti háromemeletes házon (Mozsár-utca és Nagymező-utca sarok) az ajtóramákat szegezte fel és a létrával együtt a

harmadik emeletről leesett. Nem halt ugyan meg mindjárt, hanem másnap d. u. 2 órakor szenvedett ki. Számos tagból álló családja siratja.

Vasuti kaland.

Egy kispesti favágónak érdekes vasuti kalandja volt. Többet vett be a jóból, mint kellett volna s valahogyan csak fölbotorkált a vonatra, de ahelyett, hogy az ülőpadon foglalt volna helyet, alábujt a pad alá. A kupében mindössze három nő ült. Amint már a lövölde felé jöttek, óriási sikolyban törtek ki, a lábuk alatt mozogni éreztek valamit. A vasuti személyzet csakhamar előkerült és kipiszkálták a pad alól azt a valamit, amit a sötétben egy eltévedt medvének néztek. Látták mindjárt, hogy kivel van dolguk, megismerték benne a kispesti favágót, aki azzal védekezett, hogy nagyon fázott, azért bujt oda melegedni.

Kegyetlen anya.

Vadállat módjára bánt el a napokban Sörös Éva kiserdő-utcai lakosnő 4—5 éves leánykájával. Összevisza szurkálta, haját tépte, cipősarkával a hasát és altestét összerugdosta, úgy, hogy alig bírták a bestia kezei közül megmenteni. A községi bíró igen szigoruan bánt el az anyával, a gyermeket pedig odaadta özv. Berger Antalné bábáaszony gondozása alá.

Kutyává vált farkas.

E hó 7-én reggel 4 órakor a lajosmizsei vasuti ór a lőrinczi határban egy erdei farkast lött, mely azonban még elvánszorgott a kispesti vágóhid közelébe. Zsák Imre és Dóczy János kispesti lakosok, midőn a lőrinczi pusztára munkára mentek, ráakadtak a már kimult állatra. Elvitték Dóczy Jánoshoz, megnyuzták és szalmával kitömték. Nappal behozták nagy diadallal Kispestre a községházhoz, itt azonban konstatálták, hogy biz az esak egy *kutya*. Persze most tréfálkoznak velük munkástársai, ők pedig ugyancsak boszankodnak a felsülésért.

Nagy mamlasz-gyűlés Lőrinczen.

Pénteken délután 4 órakor Szt.-Lőrinczen nagy mamlasz-gyűlés lesz, melyre igen sok budapesti mamlasz-tag is kirándul. Azt hisszük, Kispestről is sok vendég fog kirándulni ez alkalomra, hol a jó barátok találkozni fognak. A gyűlés színhelye az Oppitz-vendéglő.

A ma esti hangversenyéről.

Heinczel Mihály, a budapesti »Jó szív« derék vendéglőse, a kispestiek iránti előzékenységből, ma este nagy katonai hangversenyt rendez, melyre különösen föl hívjuk közönségünk figyelmét.

Kereskedelmi bál Erzsébetfalván.

Erzsébetfalván, a »Jó-szív« vendéglő összes helyiségeiben, január hó 21-én zártkörű kereskedelmi-bál rendeztetik. — Kezdeté este 8 órakor. Jegyek csak a meghívó előmutatása mellett a rendező-bizottságl tagoknál, a bál estéjén pedig a pénztárnál válthatók. Jegyek ára: személyjegy 1 frt. A bál tiszta jövedelme az erzsébetfalvai »Kereskedelmi egyesület« javára fordítatik. A zenét Balogh Károly fővárosi kedvelt zenekara fogja szolgáltatni. Budapestről, a közbághidai állomástól az utolsó vonat indul 8 óra 30 parczkor; éjjeli kocsiközlekedésről gondoskodva van. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak. Rendező-bizottság: Graner Sándor,

elnök. Flax Izsó, alelnök. Rosenstrausz István, pénztárnok. Perlgrund Ignác, Ulenör. Bizottsági tagok: Abeles Gyula, Barok Samu dr., Beaumel Manó, Bloch Manó, Bochesa Henrik, Braun Henrik, Ecker Mór, Gazdik János, Goldstein Gyula, Graner Rezső, Geiszt Gáspár, Havas Ferencz, Kohn Samu, Leimdörfer Jacques, Mundi József, Pártos Henrik dr., Pauncz Manó, Rosenstein Károly, Schwartz Jenő, Stein Henrik, Scholtz Frigyes, Scholtz János, Spitz Alfréd, Spitz Imre, Weisz Emil, Witz Mór.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Jolánka. A szerkesztőségi titok: *holt titok*. Bizhatik bennünk, mert nem fogjuk elárulni. Aranyos cikke jönni fog.

A csillagokhoz. Pegazusa nagyon magasra vitte. Aki nem tud arabusul, ne beszéljen arabusul. Punktum!

Az örült. Nem mindenki született Petőfinek, hogy efajta rapsodiákat írhatna. Félünk, hogy verse után ítélve, ön előbb jut a Lipótmezőre, mint gondolná.

A tőr. Hogy nem vált be, ugy-e nagy malőr?!

A baba. A szerkesztőség minden tagja bővelkedik benne. Nem kérünk belőle.

Szabó József urnak Budapest. (VIII. k. Práter-u. 61. I. 15.) Lapunkat e czímmel teszszük mindenkör postára. Nagyon csodálkozunk azon, hogy a lap több ízben visszajő azzal a megjegyzéssel, hogy »*czímzett ismeretlen*«. Sziveskedjék a kézbesítőket kérdőre vonni, mert nálunk nincs a hiba. Ennyit válaszolhatunk hozzánk intézett levelére.

Albin. Levelét nem értjük, önt nem ismerjük. Mégis, ha tudni akarja, hogy jön-e folytatása a »*Kispesti fogadalmi templom*« című cikknek, tudatjuk, hogy igenis, ha annak ideje itt lesz, folytatni fogjuk. Ugy látszik, önből is a borgöz beszélt, midőn sorait ita. Józánodjék előbb ki!

Uj órászület Kispesten.

Alulírott tisztelettel tudomására hozom Kispeszt és vidéke m. t. közönségének, hogy Kispesten, Üllői-uton, a Krakauer-téle házban **órászületet** nyitottam.

Elvállalok mindenféle *arany és ezüst* tárgyak javítását a lehető legjutányosabb áron, a legjobb kivitelben.

Kispesten, 1896. január hóban.

Teljes tisztelettel

Cserny Ábrahám,
órász.

NAGY KATONA-HANGVERSENY

a kispestiek tiszteletére.

A budapesti »Jó-szív« vendéglőben ma, csütörtökön, katona-zenevel

nagy hangverseny

rendeztetik, mely különösen a kispestiek tiszteletére van szánva, amennyiben éjjel 12 órakor különvonat is van.

A zenét az 52. gy.-ezred zenekara szolgáltatja.

Belépti-díj nincs.

Kezdeté 8 órakor. — Ez alkalommal szegedi halpaprikás és turós csusza.

KÉPKIÁLLITÁS.

A »**Könyves Kálmán**« magyar irodalmi és könyvkereskedő részvénytársaság Budapestről, gyönyörű kivitelű képeit teszi ki közszemlére **folyó hó 19-én**, eladás céljából

SZABÓ PÁL vendéglőjének

nagytermében, melynek megtekintésére a m. t. közönség meghívatik.

A Fesztly Árpád-féle körképnek részletes, az eredetihez hűen, színezett **aquarel-modorban** reprodukált képei kedvező feltételek mellett szállíttatnak és azt minden magyar honfi, kinek szívét édes hazánk iránti szeretet tölti el, örömmel üdvözlí és lehetőleg meg is szerzi.

Ezen kép felettébb sikerült, valóságos művészies reprodukciója, hivatva van arra, hogy magyar ember lakását ne csak díszitse, hanem minden magyar honpolgárban a hazafias önértzetet fenn is tartsa.

Kispeszt, 1896. január hóban.

Kiváló tisztelettel

Pencz Gyula,
megbizott.

Álarczos bál Kispesten!

A Kispesti Vigadó nagytermében 1896. évi január hó 18-án

nagy álarczos bál

rendeztetik, melyre a nagyérdemű közönség figyelme különösen felhivatik és pártolása kéretik.

Jelmezeket Kispesten **Stefán János** vendéglősnél lehet rendelni **január 18-ának délutáni 2 órájáig** és pedig

uraknak 2 frt, hölgyeknek 3 frtért öltözetenkint
tetszés szerinti választékban.

Belépti díj személyenkint 30 krajczár.

Tisztelettel

Stefán János,
vendéglős.